

อรรถัย สุวรรณไชยรบ, สุทธนันท์ สุทธิชนะ, นริศ บุญธนภัทร, ปณิธิ อัมมวิจยะ, กนิน ธีระตันติกานนท์, กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล
ทีมประเมินสถานการณ์สาธารณสุข (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 1 ระหว่างวันที่ 4 - 10 มกราคม 2558 ทีมประเมินสถานการณ์สาธารณสุข กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคไข้กาฬหลังแอ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 1 ราย ในโรงเรียนทหารแห่งหนึ่ง อำเภอปราณบุรี ผู้ป่วยเพศชาย อายุ 21 ปี อาศัยอยู่จังหวัดลพบุรี เริ่มป่วยวันที่ 20 ธันวาคม 2557 ด้วยอาการ ไอ มีไข้ วันที่ 26 ธันวาคม 2557 มีอาการไข้ 38.6 องศาเซลเซียส หนาวสั่น ปวดเมื่อยตามร่างกาย เริ่มมีผื่นแดงตามแขนขา จึงเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลพระนารายณ์มหาราช จังหวัดลพบุรี ผลการตรวจความสมบูรณ์ของเม็ดเลือดเข้าได้กับลักษณะการติดเชื้อแบคทีเรีย แพทย์ให้การรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ (Ceftriaxone และ Doxycycline) วันที่ 29 ธันวาคม 2557 ส่งเลือดตรวจเพาะเชื้อ ผลการตรวจพบ Gram Negative Diplococci และส่งตรวจยีนยืนยันเชื้อที่โรงพยาบาลรามาริบัติ พบเชื้อ *Neisseria meningitidis* ชนิดย่อยสุดท้าย โรคไข้กาฬหลังแอ่น ขณะนี้หายเป็นปกติ จากการสอบสวนคาดว่าผู้ป่วยได้รับเชื้อระหว่างวันที่ 10 - 18 ธันวาคม 2558 ขณะเข้ารับการศึกษาที่โรงเรียนทหาร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วดำเนินการค้นหาผู้สัมผัสใกล้ชิดทั้งหมด 81 ราย แบ่งเป็นผู้สัมผัสในโรงเรียนทหาร 20 ราย ในโรงพยาบาลพระนารายณ์มหาราช และญาติผู้ป่วยที่จังหวัดลพบุรี 61 ราย และจ่ายยาป้องกัน (Ciprofloxacin 500 mg 1 ครั้ง) 80 ราย เก็บตัวอย่าง throat swab 4 ราย เป็นญาติสนิท 1 ราย ไม่พบเชื้อ และเพื่อนที่โรงเรียนอีก 3 ราย อยู่ระหว่างการตรวจ จากการค้นหาเพิ่มเติมพบผู้มีอาการ 1 ราย อายุ 27 ปี เป็นเพื่อนสนิทของผู้ป่วยที่โรงเรียนทหาร เริ่มป่วยขณะเดินทางกลับภูมิลำเนาที่จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2557 ด้วยอาการไข้ หนาวสั่น อีก 6 วันต่อมามีไข้ ไอ เจ็บคอ และผื่นแดงที่แขนขา วันที่ 28 ธันวาคม 2557 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้วยอาการไข้ ปวดศีรษะ ไอ เจ็บคอ มีผื่นแดงที่แขนขา ผลการตรวจความสมบูรณ์ของเม็ดเลือดเข้าได้กับลักษณะการติดเชื้อแบคทีเรีย แพทย์วินิจฉัยติดเชื้อในกระแสเลือดแต่ไม่มีการส่งตรวจเพาะเชื้อในกระแสเลือด ให้การรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ

(Ceftriaxone) ปัจจุบันอาการดีขึ้น และกลับเข้าฝึกที่โรงเรียนตามปกติ ขณะนี้อยู่ระหว่างติดตามประวัติการรักษาพยาบาลและค้นหาผู้สัมผัสใกล้ชิด

2. โรคอาหารเป็นพิษ จังหวัดลำพูน พบผู้ป่วย 219 ราย เป็นชาย 69 ราย หญิง 150 ราย อัตราป่วยร้อยละ 69 โรงเรียนแห่งหนึ่ง อำเภอเถิน จังหวัดลำพูน ช่วงอายุระหว่าง 13-18 ปี รายแรกเริ่มมีอาการเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2558 เวลา 14.00 น. และรายสุดท้ายเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2558 เวลา 07.00 น. ด้วยอาการถ่ายเหลวร้อยละ 100 ปวดบิดท้องร้อยละ 28 คลื่นไส้ อาเจียน ร้อยละ 3 และมีไข้ร้อยละ 1 ทั้งหมดไม่ได้เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ทางโรงเรียนได้แจ้งทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว ตำบลนาทราย มาคัดกรองและแจกยา (Norfloxacin, Buscopan, ORS) พบแม่ครัว 1 คนและผู้ช่วยแม่ครัว 3 คน ได้ทานข้าวมันไก่ ในช่วงเวลาประมาณ 13.00 น. แต่ทั้งหมดไม่มีผู้ใดมีอาการ ส่วนครูและบุคลากรอื่นไม่ได้รับประทานอาหารเสี่ยงและไม่มีอาการเช่นกัน จากการสอบถามประวัติเสี่ยง พบว่า วันที่ 5 มกราคม 2558 เด็กนักเรียนในโรงเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันทางโรงเรียนจัดเตรียมไว้ให้ คือ ข้าวมันไก่ ในเวลา 12.00 น. แม่ครัวได้ซื้อไก่และเลือดไก่มาจากร้านค้าในตลาดเทศบาลวังดิน อำเภอเถิน จังหวัดลำพูน เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2558 เวลาประมาณ 15.00 น. และนำมาแช่ไว้ในตู้เย็นในโรงเรียน จากนั้นเริ่มเตรียมอาหารในวันที่ 5 มกราคม เวลา 07.00 - 10.30 น.

จากการสอบสวนหาเส้นทางเลือดและไก่พบว่า ร้านค้าในตลาดรับเลือดและไก่มาจากบริษัท A อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ซึ่งไก่และเลือดไกรับมาจากบริษัท B ในจังหวัดลพบุรี จากการสำรวจสิ่งแวดล้อมพบโรงครัวยังไม่ผ่านเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ลักษณะโรงครัวเป็นโรงครัว 1 ชั้น พื้นโรงครัวเปียกชื้น โรงครัวอยู่ในบริเวณเดียวกันกับโรงอาหาร ความสูงของสถานที่ปรุงอาหารสูงจากพื้นดินเพียง 30 เซนติเมตร

จากการสำรวน้ำพบว่าโรงเรียนใช้น้ำบาดาล ไม่ได้ผ่านการบำบัดหรือเติมคลอรีนก่อน ตรวจคลอรีนโดยชุดทดสอบไม่พบคลอรีนในน้ำใช้ของโรงเรียน ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วได้เก็บสิ่งตัวอย่าง Rectal swab culture จากผู้ป่วย 13 ราย ภาชนะและมีผู้ปรุง 7 ตัวอย่าง น้ำจิ้ม ออกไก่ และเลือดไก่ 1 ก่อนจากตลาดเทศบาลวังส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการที่โรงพยาบาลลำพูน ผลไม่พบเชื้อก่อโรคทั้งหมด ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วได้ตรวจโคลิฟอร์มแบคทีเรียจากมือแม่ครัวโดยใช้ชุดทดสอบ SI2 ผลพบโคลิฟอร์มแบคทีเรียบนมือแม่ครัว และเก็บสิ่งส่งตรวจเลือดไก่ก่อนบริษัท B และบริษัท A อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ส่งศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1 เชียงใหม่ อยู่ระหว่างการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่า ในภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก วันที่ 5 - 11 มกราคม 2558 ข้อมูลองค์การอนามัยโลก (WHO Ebola situation summary ณ วันที่ 9 มกราคม 2558) มีรายงานผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่าจากการ

ระบาดในภูมิภาคแอฟริกาตะวันตกรวมทั้งสิ้น 21,121 ราย เสียชีวิต 8,304 ราย โดยในประเทศที่มีการระบาดในวงกว้าง 3 ประเทศ ได้แก่ กินี โลบีเรีย และเซียร์ราลีโอน พบผู้ป่วยสะสม 21,086 ราย เสียชีวิต 8,289 ราย ผู้ป่วยรายใหม่ใน 21 วันล่าสุด มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องในประเทศโลบีเรีย แต่กลับสูงขึ้นเล็กน้อยในประเทศกินี และยังคงพบผู้ป่วยรายใหม่จำนวนมากในเซียร์ราลีโอน

2. สถานการณ์การติดเชื้อ HIV ประเทศกัมพูชา จังหวัดพระตะบอง

ข้อมูล ณ วันที่ 5 มกราคม 2557 พบผู้ติดเชื้อ HIV 226 ราย ในเขตอำเภอ Sangke จังหวัดพระตะบอง รายงานเบื้องต้นระบุว่าแพทย์ซึ่งไม่มีใบอนุญาตได้ทำการรักษาผู้ป่วยโดยใช้เข็มฉีดยาซ้ำ และทำความสะอาดด้วยการต้มในน้ำร้อนเพียงเท่านั้น ขณะนี้อยู่ระหว่างการสอบสวนหาสาเหตุที่แท้จริงของการระบาด โดยกระทรวงสาธารณสุข ประเทศกัมพูชา องค์การอนามัยโลก และองค์การ UNAIDS ซึ่งคาดว่า การใช้เข็มฉีดยาซ้ำ อาจจะไม่ใช่สาเหตุเดียวของการระบาดในครั้งนี้ ทั้งนี้กระทรวงสาธารณสุข ประเทศกัมพูชาได้ณรงค์ให้ประชาชนหลีกเลี่ยงการรับการรักษาพยาบาลจากแพทย์ หรือสถานพยาบาลที่ไม่มีใบอนุญาต

มาตรการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุมากกว่า 5 ปี (ต่อ)

สังเกตป้ายคำเตือน
ทุกครั้งที่เล่นน้ำ
และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

จัดหาอุปกรณ์ช่วยเหลือ
ไว้บริเวณแหล่งน้ำ เช่น ขวดน้ำพลาสติกเปล่า
แกลลอนเปล่า เชือก ไม้
และติดป้ายบอก

สร้างรั้วล้อมรอบแหล่งน้ำ

10 ปีที่ผ่านมา...
เราสูญเสียเด็กไทย
จากกรจมน้ำ
กว่า 12,000 คน
...มหกกันไปแล้ว ???
ถึงเวลาแล้ว...
ที่ทุกคนต้องช่วยกัน

ประกาศรับสมัคร “ผู้ก่อการดี (Merit Maker) ป้องกันกรจมน้ำ”

ถ้าคุณคิดว่า...คุณคือ ทีมผู้ก่อการดี
[Merit Maker]...ป้องกันกรจมน้ำ **สมัครเลย !!!**

ระดับของผู้ก่อการดี

ระดับทองแดง ได้รับเกียรติบัตร
ระดับเงิน ได้รับโล่รางวัล และเงินรางวัล 10,000 บาท
ระดับทอง ได้รับโล่รางวัล และเงินรางวัล 30,000 บาท

คุณสมบัติ

- 1) เป็นทีม: ทุกหน่วยงาน ทุกองค์กร ทั้งภาครัฐ และเอกชน ตลอดจนบุคคลทั่วไป
- 2) มีผลงาน: ครบตามองค์ประกอบที่กำหนด (downloadได้ที่ www.thaincd.com)

การสมัคร

- 1) ทีมที่สมัครเป็นผู้ก่อการดี ประเมินตนเองตามแบบประเมินตนเอง
- 2) ส่งใบสมัครฯ และแบบประเมินตนเอง พร้อมทั้งหลักฐานไปยัง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) ที่ทีมนั้นอาศัยหรือตั้งอยู่

ระยะเวลา และการตัดสิน

หลักฐาน

- 1) ใบสมัคร
- 2) แบบประเมินตนเอง
- 3) หลักฐานประกอบในแต่ละระดับ

สอบถามรายละเอียดและ
ดาวน์โหลดข้อมูลเพิ่มเติม

ขั้นตอน	ระดับผู้ก่อการดี		
	ทองแดง	เงิน	ทอง
ระยะเวลา ส่งใบสมัครและหลักฐาน	ม.ค. - 15 มิ.ย.	ม.ค. - 15 มิ.ย.	ม.ค. - 15 มิ.ย.
พิจารณาตัดสิน	ม.ค. - 30 มิ.ย.	ม.ค. - 30 มิ.ย.	จังหวัดและเขต: ม.ค. - 30 มิ.ย. ส่วนกลาง: ม.ค. - ก.ค.
ประกาศผล	ม.ค. - ส.ค.	ส.ค.	ส.ค.
การตัดสิน พิจารณาตัดสินโดย	ทีมประเมินระดับจังหวัด (สสจ.)	ทีมประเมินระดับเขต (สคร.)	ทีมประเมินจากส่วนกลาง

สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี

โทร 0 29510402, 0 2590 3967 www.thaincd.com, www.facebook.com/thaincd